MUHAMMED BİN ALİ (İbn-ül-Uşârî)

Bağdad'da yetişen Hanbelî mezhebi âlimlerinden. İsmi, Muhammed bin Ali bin Feth bin Muhammed bin Ali'dir. Künyesi Ebû Tâlib'dir. "İbn-ül-Uşârî" diye meşhûr oldu. 366 (m. 976) senesinin Muharrem ayında Bağdad'da doğdu. Çok âlimden ilim öğrendi, hadîs-i şerîf dinledi. Birçok hadîs-i şerîf bildirdi. 451 (m. 1087) senesi Cemâzil-evvel ayının, yirmidokuzuncu günü vefât etti.

Hadîs ilminde sadûk (sağlam, güvenilir) bir râvi olmakla meşhûr olan bir âlimdir. O, başta Ebû Bekr Muhammed bin Yûsuf el-Allâf, Ebû Bekr Muhammed bin Ahmed bin Muhmî el-Lü'lü'î, Yûsuf bin Ömer el-Kavvâs, Ali bin Ömer es-Sekeri, Ebû Hafs bin Şahin, Ebû Heysem bin Habbâbe, Ebû Bekr Muhammed bin Ömer bin Muhammed Gîlân es-Simsâr, Dâre Kutnî ve daha birçok hadîs âliminden hadîs-i şerîf öğrendi ve rivâyetlerde bulundu. Kendisinden de; Ebû Ca'fer bin Ebî Mûsâ, Hatîb-i Bağdadî ve daha birçok âlim, hadîs-i şerîf dinleyip rivâyet ettiler.

Hatîb-i Bağdadî, "Târih-i Bağdâd" ismindeki eserinde diyor ki "Ben de ondan hadîs-i şerîf yazdım. O, rivâyetinde sika (güvenilir, sağlam), sâlih, dinine çok bağlı bir âlimdi."

İbn-ül-Uşâri, Zühd sahibi olan âlimlerdendir. Dünyâya meyli yoktu. Tasavvuf ma'rifetlerinde Ebû Abdullah bin Bata, Ebû Hafs-ı Bermekî ve Ebû Abdullah bin Hâmid ile sohbet etti, onlardan feyz alarak yükseldi.

Şöyle anlatılır: "Bir Cum'a gününde, askerlerden biri, İbn-ül-Uşârî ile karşılaşmıştı. Ona, "Yanında hangi şeyler vardır?" diye sordu. Cevâbında: "Yanımda birşey yoktur" dedi. Fakat cebinde bulunan bir miktar parayı söylemeyi unutmuştu. Hemen aklına geldi. Kendisinden birşeyler isteyen askeri çağırdı. Cebinden çıkarıp onun eline koydu ve "Bu benim yanımda olan paradır, unutmuşum. Onu alınız!" dedi. Bu şahıs, onun heybetinden korktu ve parayı almadan çekip gitti."

Çok hadîs-i şerîf ezberlemiş olup Hâfız idi. Ya'nî yüzbinden çok hadîs-i şerîfi senetleri ve râvîleri ile birlikte ezbere biliyordu Hazreti Ebû Bekr-i Sıddîk'ın faziletlerini bildiren birçok hadîs-i şerîf bildirmektedir, Ayrıca onun bildirdiği hadîs-i şerîflerde, mübârek günlerden birisi olan Aşure gününün fazileti hakkında Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) buyurdu ki:

"Aşure gününde oruç tutunuz. Çoluk çocuğunuza iyilik yapınız! Bir kimse, Aşure günü çoluk çocuğuna iyilik yapsa, onları sevindirse, Allahü teâlâ ona, senenin diğer günlerini iyi eder. Aşure günü oruç tutanın orucu, kırk yıllık günahına keffâret olur. Aşure gecesini ihyâ edip, sabahleyin de oruçlu olsa, ölüm acısını hissetmeden Vefât eder."

> "Bir kimse Aşure günü oruç tutsa, Allahü teâlâ ona bin şehîd sevâbı verir. Aşure günü oruçlu olan kimse için, yedi gök ehlinin sevâbını yazar. Aşure günü iftar ettirse, ümmet-i Muhammed'in hepsine iftar ettirmiş karınlarını doyurmuş gibi sevâb yazılır. Aşure günü bir yetimin başını okşayanın, yetimin başındaki saçları kadar Cennette derecesi artar" Eshâb-ı Kirâm, "Yâ Resûlallah! Allahü teâlâ Aşure gününü, diğer

günlerden üstün tutmuş mudur?” dediklerinde, Resûlullah efendimiz: “Evet, Allahü teâlâ Aşure gününü, diğer günlerinden üstün tutmuştur. Allahü teâlâ gökleri Aşure günü (Muharrem’in onuncu günü) yarattı. Dağları, denizleri, Kalemi, Levhi ve Âdem aleyhisselâmı Aşure günü yarattı. Âdem aleyhisselâmı Aşure günü Cennete soktu. İbrâhim aleyhisselâmı ateşten Aşure günü kurtardı. Aşure gününde, oğlunun yerine kesmek için ona büyük bir koç verdi. Allahü teâlâ, Fir’avn’ı Aşure günü (Kızıldeniz’de suda) boğdu. Eyyûb aleyhisselâmdan belâyı, Aşure günü kaldırdı. Âdem aleyhisselâmın tövbesini Aşure günü kabûl etti. Dûvûd aleyhisselâmın zellesini Aşure günü bağışladı, Îsâ aleyhisselâm, Aşure günü dünyâya geldi. Kıyâmette, Aşure günü (gökten yeryüzüne) inecektir” buyurdu.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-ı Hanâbile cild-2, sh. 191

2) Târih-i Bağdâd cild-3, sh. 107

3) Mizân-ül-i’tidâl cild-3, sh. 656

4) Mu’cem-ül-müellifîn cild-11, sh. 33